

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A kartelek.

Az áralakulást a kereslet és kínálat egymáshoz való viszonya szabja meg. Ez szilárd nemzetgazdasági elv, mondhatnók alapigazság; a mai kereskedelmi viszonyok között azonban már hajítófát sem ér, mivel a gyakorlat ezt az elméletet egyszerűen fejtetőre állítja. A kartel, ring, trust, corner több-kevesebb eltéréssel mind arra való, hogy az árakat a fogyasztástól teljesen függetlenül, kizárólag a magánérdekek által kívánt módon állapítsa meg.

A kartelek eredetileg Németország a hazája, de a termelők körében világszerte gyors népszerűsége vergődött. A kartelbe, vagyis szövetségre lépő termelők (gyárosok, ipari, mezőgazdasági és egyéb vállalatok) nemcsak az árakat állapítják meg, hanem egyúttal az áru mennyiségét is fölbecsülik és részekre szabják, s így a részesedés aránya szerint oszlik meg a jövedelem. A kartel határozmányainak szigorú betartását maguk a szerződött felek ellenőrzik, s minden karteltörést rendszerint szigorú bírsággal torolnak meg. Trust-ok leginkább Amerikában alakulnak, oly módon, hogy több részvénytársaság, (melyek mindenike pl. ugyanegy iparágat kultivál) egy új részvénytársasággá egyesül, melynek vezetősége a szövethöz tartozó vállalatok tagjaiból alakul időről-időre. Az így alakult új részvénytársaság nem részvényeket, hanem u. n. trust-jegyeket bocsát ki, melyek a részesedés arányában, kizárólag a szövethöz tartozó tagok között osztatnak szét. A trust-jegyek révén befolyó részjövdelem viszont az egyes részvénytársaságok részvényeinek dotálására, osztalékaira fordítatik.

Ugyancsak veszedelmes és káros következményeket von maga után a corner is. Ez a jeles intézmény a tőzsdén, a határidős üzleteknél kerül alkalmazásba, mérhetetlen kárára a kereskedelmi realitásnak. A cornernek hatalmas tőkével kell dolgoznia, mert ennél döntő fontosságú a kitartás. Nem egyéb ez manővernél, mely arra irányul, hogy értéket, vagy terményt óriási mennyiségben vásárol össze, hogy aztán az árakat diktálhassa. A corner tehát egyszerűen monopolizálás, monopóliumra egyébként alkalmatlan árukat.

Nálunk különösen a kartel és a corner virágzik. Ez utóbbi csak ritkán jut nyilvánosságra, s ha igen, csakis akkor, midőn az érdekeltek már befejezték a műveletet. A legkritikább esetek közé tartozik az, hogy idő előtt kiszivárognon bármi hír is; ami különben természetes, mert azzal az egész várható siker kockáztatva lenne. Ilyesfajta műveletet fi-

gyelhettünk meg a közelmúltban egy nagy téglagyár fölötti spekulációban, valamint a múlt hetekben a gabonatőzsdén, ahol az ad hoc alakult corner oly rengeteg mennyiségű búzát vásárolt össze, melyet számítása szerint az akkori alacsony vízállás miatt szállítani semmiképpen se lehetett. A lebonyolításnál a vevők — persze joguk volt — nem fogadtak el differenciális kiegyenlítést, hanem készáruat kívántak. Az eladók csunya kelepezébe kerültek, mert a vevők számítása bevált, vagyis készáruval nem bírták fedezni a lejárt kötelezetket, a rendelkezésre álló gabonakészleteket pedig megállapítani még csak hozzávetőleg sem lehetett. A megszorult eladók szerencséjére a leszámoló iroda közzétette a kötelezettségeket, úgy hogy tájékozni birván magukat, valahogy mégis kimenekültek a hinárból. A corner esetleges manipulációt tehát a tőzsde könnyen meghiusíthatja, de ki és mi nyújt védelmet a fogyasztó közönségnek a kartelek ellen? Bizony senki.

Ausztriában már elhatározó lépés történt a védekezésre. Ugyanis kartel-törvényjavaslatot készítettek, mely felügyelet alá helyezi azokat a karteleteket, amelyek olyan fogyasztási cikkeknek termelési, ár-, vagy eladási viszonyait szabályozzák, minők a cukor, pálinka, sör, ásványolaj, só, szóval, amelyek közvetett adóval vannak megróva. Az állami felügyelet nemcsak azokra a kartelekre terjed ki, melyeknek a működése csupán belföldön érvényesül, hanem a külföldi kartelek megállapodásaira is.

Nálunk a kezdet legkezdetén vagyunk. Hogy kartel-törvényre szükségünk van, bizonyítja az, hogy, bár egész közgazdaságunkra nehezedik a merkantilizmus, mégis a kereskedelmi miniszter kérdőívet küldött szét az ország ipari, kereskedelmi és gazdasági tényezőihez, melyeken a törvénybe foglalandó intézkedésekről kellett nyilatkoznia. Az érdekelt körökben természetesen nagy erővel tört ki a harc pro és kontra. Mindenesetre legfeltűnőbb az Országos Iparegyesület állásfoglalása, melynek egyik szakosztálya határozatilag kimondotta, hogy a kartelek kérdése a törvényhozási szabályozásra még nem érett meg.

Ezzel homlokegyenest ellenkező határozatot hozott az országos gazdaszövetség nagygyűlése. Kimondotta, hogy a kartelek törvényhozási intézkedésekkel közigazgatási ellenőrzés alá helyeztessenek, hogy ez által a fogyasztás és termelés érdekeit sértő tulkapások megszüntetessenek.

A nyilatkozatra felszólított kereske-

delmi és iparkamarák szintén tulnyomó részben pálcát törtek a kartelek felett. Az egyik kereskedelmi és iparkamara konkrét tervet is készített, mely szerint karteltanács felállítását javasolja. Ez a karteltanács feltétlenül és végérvényesen döntene abban a kérdésben, hogy az állam megtűrjön-e valamely kartelt, vagy sem. A karteltanács elnöke a kereskedelmi miniszter, vagy államtitkára lenne, s a tanácsba az összes miniszteriumok és iparágak küldenének egy-egy szakembert. A javaslat nemcsak a fogyasztási adó alá eső cikkekre és monopóliumokra, hanem általában minden árucikkre, s kiváltképpen az elsőrangú szükségleti cikkekre is óhajtott tartja a karteltörvényt kiterjeszteni.

Mindenesetre legfontosabb teendőink közé kell sorolnunk, hogy fejlődő közgazdasági életünkben az ilyen fattyuhajtások eredését megelőzzük, s ha már meglenne — kiirtsuk.

Katona Béla.

Kiegyezési tárgyalások.

Budapest, 1899. május 9.

Mostanság gyakran folynak a tárgyalások a gazdasági kiegyezés felett Ausztria és Magyarország közt. Az okot erre ugynevezett „ischli klauzula” megváltoztatásában találták meg. Hogy az osztrákok álláspontját megértsük, talán nem lesz felesleges, néhány szóval vázolni lényegét. Az „ischli klauzulát” azért illesztették az érdemleges megállapodásokhoz, hogy az esetben, ha 1903. végéig nem sikerülne további 10 évre kötendő kiegyezést parlamentáris uton létrehozni, akkor az ideiglenes jelleggel bíró, 1903. végig folyó kiegyezés tartamát a meddig csak lehet, meghosszabbítsák. Ez a valószínűleg mindkét kormány által óhajtott folytatódó tartam megszorított ama rendelkezés által, hogy az megszűnik abban a pillanatban, melyben a parlament másképp intézkedik. A folytonossági klauzulát, mint említettük, azért teremtették, hogy a kormányok a kiegyezésre vonatkozólag felmentessenek a mindenkori felmerülő parlamenti mizériák alól. Hogy ez teljesen nem sikerülhetett, kézen fekvő valami, mert az a rendelkezés, hogy a parlament másképp intézkedhetik, illuzóriussá tette az egész klauzula értékét. Ámde az osztrákok önként, vagy önkéntelenül beleérték magukat abba a csalódásba, hogy a gazdasági kiegyezés immár beláthatatlan időkre biztosítva van. Ugyane csalódásnak engedte át magát, valószínűleg taktikai okokból, a mi ellenzékünk is és miután ezt illetőleg a béketárgyalásoknál követelésekkel állt elő, az akkori békeközlítőnek, Széll Kálmán miniszterelnöknek viszont oly módosítással kellett előállnia, mely a korona által elfogadtatván, az ellenzéknek hidat épített. A módosítás abban állt, hogy „a parlament másképp intézkedése” helyébe az a rendelkezés lépett, hogy az egyrészt önrendelkezési jogunk és másrészt esetleg az osztrák szükségsszakasz alapján kötendő kiegyezés a szerződésben preliminált tartamon túl még egy évig érvényben maradjon, ha 1903. vé-

géig parlamentáris uton létre nem jönne az új szerződés.

Érdemes különbséget itt nehéz felfedezni; ellenben be kell vallani, hogy formai különbség létezik és ez adja az osztrákoknak a jogosultság létezését, hogy a megállapodásokat többé ne akarják betartani. A kérdés most az: mit akarnak az osztrák miniszterek tulajdonképpen elérni? Azt nehezen tehetik fel, hogy kedvezőbb feltételeket érhetnek el, vagy, hogy abban az el sem képzelhető esetben, hogy ez mégis sikerülne nekik, urai lesznek a helyzetnek saját házukban, mert nem a kiegyezés, hanem a nyelv kérdés a punctum saliens Ausztriában s ezért csak azt tehetjük fel, hogy csupán azt akarják, hogy az a nélkül is zavart helyzetet még inkább összezavarják, hogy mint Ausztriában minden tívező kormány a következő kormány helyzetét még nehezebbé tegye, mint volt az övé. Avagy az „ischli klauzula” módosításának ára fejében a bankszabadalom tartalmának megrövidítésére töreksszenek, mint Ausztriából jövő hangok elhítenni akarják? Ez alig lehet így.

Nem hihetjük, hogy az osztrákok bármely közösséget komolyan resztringálni akarnak, vagy, hogy előnyökről lemondanak csak azért, hogy nekünk kellemetlenségeket okozzanak. Különben rövidesen megfogjuk tudni, hogy hova evez gróf Thun s hova szeretne bennünket magával ragadni.

V. . . . Látó¹⁾ urnak. *)

Határozatomtól elálva (mert elhatároztam, hogy csak addig polemizálok, míg a közügy megkívánja azt; de a személyeskedés terére, — még ha Látó ur a legutolsó argumentumát használna — akkor sem lépek) egy két éves passust a székely föld 38-iki számában megjelent magasröptű válaszból még is kikell emelnem.

— P. I. Látó ur egy helyen ezeket írja *A hírhedt* \$\$\$ tömkelegéből meg győződünk stb. —

— Ugyan az Isten áldja meg (?) t. Látó ur! szokott-e ön fővárosi lapokat olvasni? — S ha igen valjon olvasta-e

A Magyar Estilap Január 26-iki számát?

Hát a Budapesti Napló február 2-iki számát?

Hát a Pesti Napló február 4-iki számát

valjon olvasta-e? — Ezeket nem! ugy-e?

Azt nem kérde, hogy a „Rendőri Lapok” VI ik év. folyama 1899 Április 2-iki számát (14. szám) olvasta-e? mert tudom hogy nem olvasta. No tehát! ha mind ezeket nem olvasta hát, olvassa el, s győződjék meg róla, hogy azok a lapok, melyek hivatalosan vannak bár mi fölött — de különösen könyvek, művek, munkák felett autentikus véleményt monda, s a mely; illetve amelyek előtt még Látó (?) urnak is kalapot kell emelnie s tisztelettel meghajolnia, hogy azok hogy, s miképpen nyilatkoztak szerény művemről. „Utmutató a \$\$\$ tömkelegében” című könyvemről.

— Az említett lapok autentikus kritikáikkal nem hírhedte, hanem híressé tették munkámat. —

— Hogy azonban jövőre ilyen tévedésbe ne essék de biniálni fogom — illetve egy kicsit megmagyarázni — hogy mi a hírhedt, hogy mi, vagy ki lehet hírhedt. —

— Kezdjük a rabló gyilkoson, és így tovább, aztán menjünk Papakosztákra — mint hírhedt kassza furokra, de lehet ám egy feltűnő elegáns fiatal szép, de rósz — kajtár — asszony is hírhedt. — Lehet továbbá egy magasabb társadalmi állást viselő férfi is hírhedt, a kit nem egy de több nő ékesített díszes sz. . . . kal s aztán, mind egyenként szökdösnek ki, az az hogy meg. —

Aztán lehetnek hírhedtek bizonyos barlangok p. l. rabló barlang, kártya barlang. k. . . barlang: — Erről ez alkalommal csak ennyit.

és így tovább.

Azután egy másik helyen emigy ír.

Egy esőtörtőki razzia elég lett volna a koldus

¹⁾ minő satira. —

*) Közlük ezen nyilatkozatot azon megjegyzéssel, hogy ezen cikk szövegéről úgy van szedve, miképpen írva van. Ennekfoga a helyesírás hibáért a felelősség nem minket terhel. Különben is a cikket így jobban néz ki és jellemzőbb. Megjegyzésekkal nem kísérjük, mert mi senkinek kedvéért az irodalmi tisztesség határát át nem lépjük. Ezen élvezetes olvasmányt a polemikát bezárjuk.

Szerk.

inváziót megszüntetni. (mert nem szüntette meg a régi kapitány 14. vagy 15. évi működése alatt, két, vagy huszonkét, vagy százhuszonkét esőtörtő alatt? — Vagy úgy! a mint „ő” saját maga; — maga magáról írja — Válasz — B-c-urnak — című közleményében hogy „ha a volt rendőr kapitánynak nem volt erélye és tehetsége ahoz hogy rendet csináljon az az „ő” hibája volt stb. — Tökéletes igaz van! de „ő” 14–15 év alatt amit főzött, k. . . fölt; csinált, azt ne akarja utódjával 10–12 hónap alatt meg E. . . . el tüntetni, mert pszichológiai igazság az hogy mindennek a leküzdésére anyi idő szükségeltetik, mint a menyit idő alatt megszokta azt az illető. Ergó, 14–15. évi diesteljes működés után, ismét 14–15. év kell, hogy az állapot jobbá vagy rosszabbá váljék. Csak türelem t. Látó ur! csak türelem! a mi késik nem mullik. —

— Azután meg ezeket írja.

Az igaz, hogy felszólalásom után egy néhány napig az egész rendőrségi apparátus csupa koldus fogással foglalkozott stb. —

— Már t. Látó ur! az igaz hogy az nem igaz hogy b. felszólalása után a rendőrségi apparátus koldus fogdosással foglalkozott volna, mert a városi rendőrség sem az előtt, sem azután, egy perec idővel sem szentelt többet koldus fogdosásra mint a menyit szentelni szokott, akkor; mikor a szükség megkívánja azt. —

Egy kissé hátrább meg ezeket írja.

— Még csak egygyet akarok megjegyezni a rendőr kapitány ur szíves nyilatkozatára, azt t. i: hogy egyet meg sem tud²⁾ és pedig nem tudja azt hogy Kézdi-Vásárhely városnak nem 5000, hanem 4700 lakosa van, stb. stb. —

— De hogy is nem tudja a rendőr kapitány! tudja ő azt nagyon jól, de az a fücsa tulajdonsága van a r. kapitánynak hogy nagyon szereti a kerek, a teljes, az egész numerusokat, s azért irt 4700. helyet 5000-et. Nő meg egyébert.

— Én Kézdi-Vásárhely lakosságának számát nem apasztani, de gyarapítani ohajtanám, egy előre ha csak mindjárt papíron is, s ön t. Látó ur az én 5000-remből lehozott 300-at. Ez nem bánt ugyan de ha azt a 300-at mint plus szerepeltette volna, nagy lett volna az én örömem. —

— Még egy kissé hátrább³⁾ ezeket mondja.

Egyébiránt hálás köszönettel veszem (már mint Látó ur) a választ s ígérem hogy jövőre is fogok alkalmat szolgáltatni közérdekű felszólalásaim által, hogy szép stílisztikával megírt nyilatkozataiban gyönyörködhessek a nagy közönség.

Nő! csak hogy végre némi gyönyörrel is gondoskodik b. (?) lapjában. Igaz ugyan hogy hiába kérdeztem 15–20 egyént is (kikről feltételeztem hogy újság forgató s olvasó egyének) hogy mit méltoztatnak szollani Látó ur gyönyörű stílisztikával orthographiával megírt, megnyilatkozásaihoz? mindannyian bámulva kérdezték hogy mihez? micsodához? hát az mi? hol van? mi van? mint van? — Jaj gondolám hát így állunk! hát azért koptatom s tadjuk tollunkat, hogy az urak tudomást sem vesznek róla! — Szóval így kellett felhívnom az urak b. figyelmét az ékes toll dialogra, a kik mollesleg megjegyezték hogy ők bizony őszintén megvalva csak hírből ösmerik a Székelyföldet (nem szép hazánkat értvén ez alatt) a mit én persze nem hittem el. De akadt olyan is a ki azt mondta. Én már hetedik éve hogy Kézdi-Vásárhelytí vagyok, de szavamra mondom hogy a hét év alatt kétszer sem volt a kezembe a Székelyföld. stb. stb. Hallottam azonban ennél külbmb nyilatkozatokat is de azokat nem akarom leírni Többben meg holmi 600 frtot sajnáltak és így tovább.

Végül meg megjegyzem tisztelettel, hogy a Székelyföld (nem olvasot) de szedőjét megfosztom azon gyönyörtől hogy az én szép stílisztikával megírt nyilatkozataimat kiszedhesse, ha még tovább is személyeskedni fog t. Látó ur, míg ellenkezőleg a közügy érdekében bár mikor örömmel akár szóval, akár tollal, akár b. . . . l készen talál; s szembe talál t. Látó ur!

Még csupán csak egy b. megjegyzésére akarok röviden válaszolni, s ez az; hogy kezeitaim valószínűleg illeték telen kezeiken fordulnak meg. A mennyiben rosz akaratu elferditések, szó ficzamok

²⁾ Hisz az ember feje nem lehet káptalan.

³⁾ az aga . . . kal.

fordulnak elő itt, ott, a mi, némi értelem zavart idéz elő. Vagy tán a korrektor hibája lészen?

— Ha pedig ez gyakran meg esik, akkor a szép stílisztikán csorba esik. —

Egyebekben maradtam stb. stb.

—B-cz—

Ujdonságok.

— **Személyi hír.** Zagoni báró Szentkereszt Stephanie, városunk diszpolgárnője s humán intézeink megalapítója több havi itt tartózkodás után elutazott.

— **Képviselő látogatás.** Benke Gyula városunk országgyűlési képviselője, jövő esőtörtőkn az az f. hó 25-én, néhány napra Kézdi-Vásárhelyre érkezik. Az itteni szabadalvő párt — mint értesültünk fogadtatást rendez s mi is felhívjuk a pártunk hivatát, — hogy ezen napon minél tömegesebben jelenjenek meg a pályaháznál s megjelenésükkel manifestálják azon tiszteletet és ragaszkodást, melylyel képviselőnk iránt viseltetünk.

— **Időjárás.** A fagyos szentek veszély nélkül elmúltak s nyomukban egész pompájában beköszöntött nem a tavasz, hanem a nyár, mert az a meleg, mely most uralkodik, egészen kánikulai. A hőmérő ugyanis árnyékban 29 C fok meleget mutat. Persze ilyen hőségben a vegetáció ismét esőt kíván.

— **Főispáni vizsgálat.** Háromszékvármegye főispánja hatolykai Potsa József v. b. t. t. és es. és kir. kamarás f. hó 16-án K.-Vásárhelyre érkezett és itt megvizsgálta a városi tanács ügykezelését. Azután a kézdi járási szolgabírói hivatalnál folytatta a hivatalos vizsgálatot.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter a közdivásárhelyi kir. törvényszéknél megüresedett irodaigazgatói állásra Szabó István irodatisztet nevezte ki. A megérdemelt előléptetéshez őszintén gratulálunk. — Együttal a ekként megüresedett irodatiszt állásra az igazságügyminiszter Jancsó Géza kir. törvényszéki irnokot nevezte ki, mely megérdemelt kinevezéshez is tiszta szívből gratulálunk.

— **A szerkesztőség nyilatkozata.** A lapunkban most folyó polemiaira vonatkozólag többen esodalkozásuknak adtak kifejezést, hogy mi a kapitány ur ezikkeinek lapunkban helyet adtunk, mert hát az egy kissé különös, hogy a szerkesztőt saját lapjában üssék. Hát ez csak azt bizonyítja, hogy mi a védelmet senki elől el nem zárjuk, még ha minket támad is. Aztán a kinek az igazi komikum iránt érdeke van, az feltudja fogni, hogy az ilyen mulatóságos ezikkeket még pénzen is meg kellene egy szerkesztőnek vásárolni. Mi tehát csak gyönyörködni tudunk bennük s azt hisszük, hogy az olvasó közönség is. Ha valaki tán kételkednék benne, hogy a B-cz-féle ezikkeiben foglalt homályos ezélszások szerkesztőnk magán életére vonatkoznak, kijelenthetjük, hogy azok bizony arra ezélsznak, de hát ezeket ezer meg ezer ember ismeri s a legkevésbé sem derogálnak a szerkesztőnek, mert minden ember csak azért felelős, mit ő követ el. A kapitányi ezikkeek irmodorára nézve legfeljebb a város képviselő testületének lehet megjegyzése, mely hivatva van azt elbírálni, hogy egy általa fizetett köztisztviselő valjon használhat-e nyilvános lapban oly kifejezéseket, mint a kapitány cselekszi, de mi, ha szükség lesz rá zengeményeinek mindig tért adunk s mindig a közönségre fogjuk bizni elbírálsát, de velük foglalkozni, vagy azokat komolyan venni nem fogjuk.

— **Halálozás.** Kádár Ákos k.-vásárhelyi törvényszéki bírót súlyos családi csapás érte. Neje nyugtódí Jancsó Anna f. hó 15-én elhalt. A derék köztiszteletben álló urnó halála váratlanul alig pár napi szenvedés után következett be s az általános mély részvételt csak fokozza azon körülmény: 5 kiskoru árva hagyott maga után. Haláláról a család következő gyászjelentést adott ki: „Gelencezi Kádár Ákos kir. törvszéki bíró, mint férj és gyermekei Ferencz, Janka, Erzsike és Sándor; az elhunynak testvére: Jancsó György, Jancsó Mária Petkó Valérné, Jancsó Gábor, Jancsó Róza; gelencezi Kádár Ferencz, mint após megszomorodott szívvel tudatják: a forrón szeretett nő, jó önfeláldozó édes anyja, jó gyermek, testvér és hű feleség gelencezi Kádár Ákosné sz. nagynyugtódí Jancsó Annának élete 36. boldog házassága 14-ik évében rövid szenvedés

után folyó hó 15-én délután 5 órakor történt elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 17-én délután 3 órakor a gyászháznál tartott rövid szertartás után, Gelenczén a családi sírkertbe fog örök nyugalomra helyeztetni; lelkéért az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 18-án d. e. 10 órakor a gelenczei róm. kath. templomban fog az egek urának bemutatni. Béke és áldás lengjen porai felett!

— **Halálozás.** Winternitz Nándor, volt kézdí-vásárhelyi városi adóhivatali könyvelő a nagy-szebeni tébolydában meghalt. Temetése f. hó 16-án délután történt meg.

— **Nyugalombavonult bíró.** Máthé Albert a kézdívasárhelyi királyi törvényszék egyik legkép-zettebb bírja, egészségi okokból nyugalomba vonult. Benne nemesak az igazságszolgáltatás ügye, de vá-ro-sunk társadalmi élete is egyik legmunkásabb, legkedvesebb tagját veszítette el.

— **Esküvő.** Cseh Vincze alsócsernátoni föld-birtokos f. hó 14-én tartotta esküvőjét Papp Ilona kisasszonnyal, Papp János hatolykai földbirtokos kedves leányával. Az esküvő a menyasszony családját érte gyász miatt a legszűkebb körben, egész esendben tartottat meg. Sok szerenese kísérje a szép frigyet.

— **Papválasztás.** Mihácz József alsótörjai plébános nyugalomba vonulván, az így megürült papi állásra közelebből történt meg a jelölés. Első helyen Solyom Géza mikóújfalusi plébános, második helyen Wilman Géza alsótörjai káplán, harmadik helyen Balázs Ferenc nagyszombatkai városi plébános választottak meg.

— **Válaszunk Bócz József rendőrkapitány urnak.** A borhamisítások ügyében egy rövid tárgylagos felszólalást tettünk lapunkban, mire a kapitány ur mult számunkban válaszolt. Szórol-szóra kiadtuk ezen nyilatkozatot, mert tudtuk azt, hogy a kapitány urat senki sem tudja oly alaposan csuf-fá tenni, mint saját maga. Ha az ember ezen cikket megolvassa, azonnal tisztában van azzal, hogy voltaképpen kivel van dolga. Mi ezen nyilatkozat személyre vonatkozó részével nem foglalkozunk, mert ezúlnk nem a személyeskedés, hanem a köz-ügyeket szolgálni. Ha a kapitány urnak mondani valója van, mondja meg nyíltan s ne hivatkozzék ama bizonyos „rosz nyelvekre“, mert azoktól neki van legtöbb oka félni. Ha mi itt elkezdünk felsorolgatni, hogy mit beszélnek róla a roszt nyel-vek abból ugyancsak szép históriák kerülnek ki. Határozott izléstelenségre s a miveltég hiányára vall családi viszonyokra homályos ezélsásokat tenni, a mint a kapitány ur nyilatkozatában cselekedte, mit ő tanuk előtt is beismert. Pletykákat te-hát nem folytatunk, de a közügy érdekében kinyi-latkoztatjuk, hogy minket, igazán meglep azon fri-vol modor, melylyel a kapitány ur az ügyet elő-adja. Előttünk megfoghatatlan, hogy egy köztisztviselő nyilvánosan ilyen valótlanosságokat állítson. Hisz az csak hivatalos valóság, hogy a vegyikisérleti ál-lomás véleménye április 4-én érkezett le s a ka-pitány ur négy és nem öt heti szabadságáról április 6-án, vagy 7-én érkezett baba s az óta mindaddig, mig az alispán ur bekérte az aktákat, azok az asz-tala fiókjában heverték s csak az alispán ur felhi-vása után lettek beigtatva. Lehet, hogy a be nem igtatott aktákkal valami intézkedést tett a kapitány ur, de nem hisszük, mert a gyorsaság éppen nem szokása, hisz tudunk mi olyan esetről is, hogy egy II-od fokú ítéletet, melyben a kapitány ur tudása nem valami fényes színben van előállítva — éppen 5 hó múlva hirdetett ki a feleknek. Mi tehát a t. kapitány ur kapkodásaira mitsem adunk, hanem fentartjuk állításainkat s annak valóságáról bárki hivatalos meggyőződést szerezhet. Ami pedig a ka-pitány ur cikkében használt különös hangot illeti, csak az a megjegyzésünk, hogy egy tisztviselő, kinek semmi képessége nincs hivatalos állását betölteni, ki közel egy évi szolgálat után a legjelentéktele-nebb ügyet sem tudja hibátlanul elintézni, s ki a legkisebb kérdésben kétségbeesetten szaladgál szo-báról-szobára jó tanácsért s ki csupán alárendelt közegei jó akaratából képes magát fönttartani — az ne beszéljen oly arrogáns hangon arról, ki őt, mint vakot vezetete hónapokon át. Végül csak azt kívánjuk még megjegyezni, hogy cikküknek azon kifejezése, hogy annyi dolga volt, hogy füle sem lát-szott ki belőle, lehetett igaz, de az már ismét fél-hivatalosan bizonyított dolog, hogy a munkával

nem öli magát s aztán még sohasem volt és nem is lesz annyi dolga, hogy a füle kineklássék belőle.

— **A kézdi járási tanítói kör folyó év má-jus 26-án Ika-falván, az iskola helyiségében tartja tavaszi köri gyűlését, a melyre a kör tagjait tisz-telettel meghívom. A gyűlésről való minden igazo-latlan elmaradás esetén az alapszabályok 8. §-a nye-rend alkalmazát. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati tanítást tart Szabó Lajos ikafalvi ta-nító. 3. Elnöki előterjesztések. 4. „Alkalmi imák a népiskolában“, az ált. tanítótestület által kidolgo-zásra ajánlott tételről értekezik Vajna Károly k.-vá-sárhelyi áll. isk. tanító. 5. Monolog, előadja: Am-brus Róza csernátoni áll. isk. tanítónő. 6. Helyes-e a palatábla használata az I-ső oszt. felüli osztályok-ban? vitatételről mellette (tehát helyes) érvel Szé-kely Dénes, kurtapataki tanító, ellene (hogy nem helyes) érvel Gligor Ferencz bereczki áll. iskolai igazgató. 7. A közoktatási és társadalmi mozgal-makról írolvas Nagy Gerő k.-vásárhelyi énekeszér. 8. Gazdasági irányú olvasó körök szervezésére vo-natkozólag előterjesztést tesz Cseh Lajos al-cserná-toni áll. isk. igazgató. 9. A gyakorlati tanítás meg-bírlása (zárt gyűlésen). 10. Indítványok s a jövő gyűlés helyének megállapítása. Kézdi-Vásárhely, 1899. máj. 16. Kiss Jenő, kézdi-járási tan. köri elnök.**

— **A főváros látványossága.** Mindazok, akik Budapestre utaznak, ne mulasszák el a monarchia páratlan legnagyobb áruházát, a fényesen berende-zett Párisi Nagy Áruházat (Kerepesi-ut 38, a népszínházzal szemben) megtekinteni. E csoda-szép áruházban, hol száz, meg száz villamos lámpa szórja a fényt, valóságos tündér kertté varázsolva át a kimondhatatlan sok csillogó-villogó tárggyal felhalmozott áruházat, óriási a választék a külön-külön osztályokba beosztott: háztartási cikkek, tel-jes konyhaberendezések, vasbutorok, műipar és disz-miárak, nész- és alkalmi ajándékok, női- és férfi ruhaneműekből, egyáltalán mindenféle cikkek-ből, melyek itt jobban és olcsóbban szerezhetők be, mint bárhol. Az áruk szabottak, miáltal tulköve-telés ki van zárva. A Párisi Nagy Áru-ház kívánatra ingyen és bérmentve küldi nagy képes diszárjegyzékét, mely az összes cik-kek nagy részét magában foglalja. A megrendelé-sek naponta pontosan és lelkiismeretesen teljesítet-nek és meg nem felelő árukért a pénz visszaadatik.

— **Halál helyett örökös fegyház.** Csikszent-mártoni Csató József régi székelly nemes embert borzasztó módon gyilkolta meg családjá. Az öreg ember gyámolitójául Szép László nevű fiatal legényt fogadott fiául és feleséget is szerzett neki, szögödi Kóka István székelly nemes egyetlen leányát. Az öreg rájuk iratta vagyonát, csak a haszonélvezetet tartotta fönn magának. Nemrégiben Szépékhez köl-tőzködött, akik egyre faggatták, mondjon le már a fia birtokának haszonélvezetéről is; mikor pedig látták, hogy az öreg nem akar lemondani, elhatározták közösen, hogy erőszakkal elpusztítják. Pünkösöd másodnapján éjjel tizenkét órakor az ágyban fekvő Csató Józsefet Szép László az apósával és a fele-ségével együtt megrohanta, száját ingével betömte és megfojtották. Éppen akkor két csendőr cizkált a faluban, akik megölték a késői gyertyavilágot és magukhoz véve egy előjárósági tagot, benyitottak az ajtón, amely még zárva sem volt. — Jön vala-ki! — kiáltottak a benlevők és ijedten futottak szét. A csendőrök az egyik szobában ott találták az apóst, az anyóst, a vőt és ennek menyecske fe-lelőségét is, akik a megfojtott öregnek a holttestét egy lepedőbe akarták csavarni, hogy a közelben levő Olt folyóba dobják. A csendőrség az egész családot letartóztatta. A esikszeredai törvényszék Szép Lászlót a fogadott fiut, kötéllálalra, apóst Kóka Istvánt, életfogytig tartó fegyházra, feleségét, Kóka egyetlen leányát, két évi börtönrre ítélte, Kóka Ist-vánnét pedig fölmentette a gyilkosság vádjá alól. A marosvásárhelyi tábla az ítéletet ugy változtatta meg, hogy Szép László büntetését életfogytig tartó fegyházra változtatta át, egyekben pedig a tör-vényszék ítéletét hagyta helyben. A kuriai május 13-iki ülésén Tolnai bíró referálása után a tábla íté-letét hagyta helyben.

— **A gazdasági munkások vasuti menetdíj kedvezménye tárgyában mult évi május hó 25-én ad. 5309/eln. szám alatt kelt leiratom kapcsán értesitem a egyesületet, miszerint az a kedvezmény, hogy ha a gazdasági munkások legalább 10-en utaznak**

együtt, részükre minden külön községi bizonyítvány nélkül csupán a munkás igazolványok alapján fél-áru harmadosztályú menet-jegy adatik ki, kizárólag a hazai mezőgazdasági munkásokra nézve bír ér-vénynyel: ellenben a külföldi munkások részére a menetjegyre vonatkozó kedvezmény kivételosen oly indokolt esetekben midőn gazdasági munkák telje-sítésénél a külföldi munkaerő alkalmazása nem mel-lőzhető a munkaadó kérvényére esetenként engedő lyeztetik a magyar királyi államvasutak igazgató-sága által. A külföldről alkalmazandó munkások menetdíj kedvezményének kieszközölése iránt az il-lető munkaadó indokolt kérvénye, melyben a mun-kások számát, valamint az induló és az érkező vas-ut állomás nevét fel kell tüntetni, a megkötött mun-kaszerződés csatolása mellett a vezetésem alatti mi-niszterium VI/2. (gazdasági munkásügyek) osztályá-nál nyújtandó be. Erről az egyesületet tájékozá-sul értesiten. Kelt Budapest, 1899. évi február hó 9-én. Darányi s. k.

— **Zongorát az életben mindig csak egyszer szabadna vásárolni, s ez csak akkor van biztosítva, ha azt a teljesen megbízható, már régen fennálló, hírneves cégtől szerez-zük be. Mint ilyen elsőrangú bevásárlási forrást ajánljuk Keresztély Sándor zongorakészítő-mester mintatelepét, Budapest, Váci-körut 21. (Iparudvar), ahol a legkitűnőbb saját ké-szitmények és minden jelesebb külföldi gyártmá-nyok dus választékban találhatók. Minden zongora hat évi írásbeli jótállással árusítatik. Ócska zongorák be is cserélhetnek.**

— **Vasuti talpfák.** A marosvásárhelyi keres-kedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága 1900. évi vasuti talpfa szükségletét versenytárgyalás útján biztosítja. Ajánlatok folyó hó 27-én déli 12 óráig az anyag és leltár beszerzési szakosztályához adan-dók be.

— **A veres kakas pusztítása.** Márczius ha-vában 1180 magyarországi községben volt tűz és pe-dig 1446 esetben, a károsultak száma 2894, a kárt 2.896,866 koronára becsülték. Mult évben, márczius hóban 952,683 koronával kevesebb kár volt a tűz-eseteknél.

Adományok Erzsébet királyné Ö Felsege képeré.

(Folytatása és vége.)

Hosszu Ferencné kálnoki 57. számú ivén: Hosszu Ferencné 50 kr. Veres Lászlóné 5 kr. Dá-vid Gergelyné 10 kr. Szász Amáli 5 Bartók Jó-zsefné 5 kr. Id. Mihály Andrásné 5 kr. Szabó Fe-rencné 5 kr. Veres Rákhel 5 kr. Orbán Anna 5 kr. Bedő Lidia 5 kr. Regina Györgyné 5 kr. Szabó Izráné 5 kr. Gyöngyösi Lajosné 5 kr. Kis Anna 5 kr. Csifó Salamonné 20 kr. Összesen 1 frt 40 kr.

Bedő Dánielné kálnoki 258. számú ivén: Bedő Dánielné 50 kr. Szász Lajos 4 kr. Dávid Gegely 4 kr. Kovács Mózesné 5 kr. Utó Bálintné 4 kr. Ifjú Bedő Lajos 10 kr. Id. Mihály András 5 kr. Téglás Bénéinné 10 kr. Régeni György 5 kr. Ifj. Mihály Andrásné 5 kr. Szabó Zelma 5 kr. Szabó Izráné 5 kr. Tóth Miklós 10 kr. Vaska Sámuelné 5 kr. Bedő Ilka 5 kr. Gyöngyösi Ida 20 kr. Csiczér Zsigmond-né 20 kr. Összesen 2 frt 4 kr.

Özv. Greguss Jánosné brassói 75. számú gyűjtő ivén: Özv. Greguss Jánosné 1 frt. Greguss Illa 50 kr. Greguss Tibor 50 kr. Összesen 2 frt.

Dr. Nagy Sándorné s.-sz.-györgyi 119. számú ivén: Dr. Nagy Sándorné 2 frt.

Kónya Györgyné angyalosi 187. számú ivén: Kónya Györgyné 1 frt.

Kelemen Árpádné besenyői 248. számú ivén: Barabás Miklós 50 kr. Kakas János 20 kr. Rádúj N. 10 kr. Imre Gergely 10 kr. Salamon Jakabné 20 kr. Özv. Kövér Mózesné 20 kr. Ambrus István 5 kr. Debreczi Andrásné 10 kr. Pál Józsefné 2 kr. Ifj. Ambrus Istvánné 10 kr. Id. Pál Jánosné 10 kr. Imre Dénes 10 kr. Molnár Andrásné 5 kr. Kis Ferencné 10 kr. Varga Ráki 5 kr. Ince Károlyné 5 kr. Pál Ferencné 10 kr. Györgyjakab Ferencné 10 kr. Cséplő Józsefné 5 kr. Serester Zsigmondné 5 kr. Csákány Istvánné 4 kr. Bokor Józsefné 5 kr. Ince Juliánna 5 kr. Nagy Áronné 20 kr. N. N. 4 kr. Összesen 2 frt 70 kr.

Kelt S.-Szt.-György, 1899. márczius hó 18-án.

Potsa József,
főispán.

Hirdetések.

Bérbeadási hirdetmény.

A „Kovácsnai fürdő r. t.” összes fürdőit és vizeit f. évi június 1-én, Kovásznán, a saját irodahelyiségében d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen 10 vagy 15 évre haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár: 3500 frt, mely összegnek 10-0/0 a bántépénzüli teendő le.

Árverezési feltételek a r. t. irodájában megtekinthetők.

Kovácsnán, 1899. május 9.

A kovácsnai fürdő r. t.

Dr. Zentai Dávid,

3-3.

vezérigazgató.

TURÓCZY LÁSZLÓ

könyvkereskedő és könyvkötő

Kézdi-Vásárhelytt.

Ajánl iskolai jutalom-könyvnek alkalmas ifjúsági-iratokat nagy választékban; többféle vonalrendszerű vizsgai lapokat; iskolai-bizonyítványokat.

Nálam kaphatók a hivatalosan megrendelt Bérma-cézidulák és Bérma-anyakönyvi lapok.

Üzletem bőven fel van szerelve iskolai és irodai kellékekkel, diszkrétívvel, üzleti könyvekkel, stb.

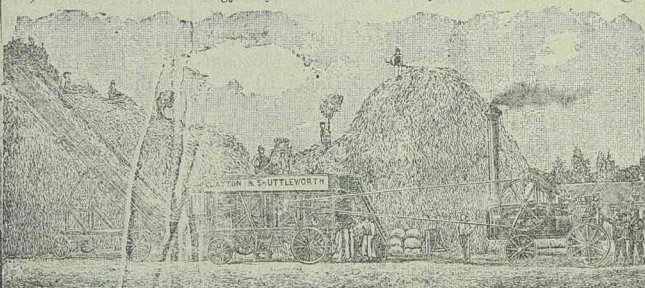
Gummi bélyegzőket olesó árban szállítok.

Elvállalok könyvkötészeti munkákat, jutányos árban.

Üzletem a piacsoron, a református templom mellett van.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-keszletek
továbbá járgány-cseplőgépek, löhère-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

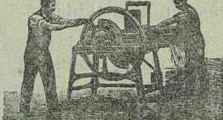
„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

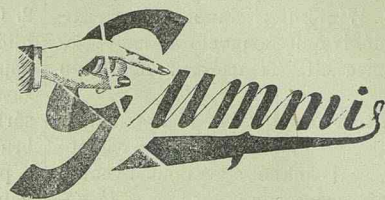

Résletes árjegyzékek kívá-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyáruk a világ legnagyobb

locomobil- és cseplőgép-gyára.

és

halhólyag

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára.

Ára tuczonként eredeti párisi csomagolásban:

Gummi, elsőrendű gyártmány 0.80 6.— frtig

Halhólyag kiváló finom minőség 2.— 8.—

Capottes americans (rövid) 2.— 5.—

Gyűjtemény uraknak igen szélszerűen do-
bozokban összeállítva 3.— 10.—

Suspensorium 0.50 3.—

Párisi női szivaeska (Safety-Sponges) 2.— 6.—

Irrigator teljesen felszerelve 1.80 5.—

Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga
tanár szerint 1.80—2.50

Vezető hozzá külön 1.50

„Diana-öv”, szab. havibaj elleni köt. 3.50—5.—

(minden hölgynek nélkülözhetetlen.)

Megrendeléseket pontosan és diszkrétív eszközöl:

KELETI J.

cs. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszer gyáros

BUDAPESTEN, (Alapított 1878.)

IV. Koronaherceg-utca 17.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik

Az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR-SZAPPAN

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentúl is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

SZEPLŐKET

és

MÁJFOLTOKAT,
valamint az összes

b irtisztátalan-
ságot

biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr.

1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz 40 kr.

1 darab valódi Salvator-szappan 50 kr.

1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr és 1 frt

1 tégely kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg
beiktatott védjeggyel el vannak látva és ké-
retik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki
kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.